

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI JOQARI BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTIRLIGI**

**BERDAQ ATINDAĞI QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK
UNIVERSITETI**

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR DÁSTÚRI HÁM
BAHALAW KRITERIYASI**

**5610500 - Sport iskerligi (iskerlik túrleri boyınsha) tálim baǵdarı
(kurash hám futbol ushın)**

Dástúr Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń oqıw - metodikalıq keńesinde kórip shıǵılǵan hám maqullangán. 2023-jıl ____-____-sanlı bayanı.

Dúziwshiler:

N.A.Qaypov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene mádeniyatı” fakulteti dekanı, p.i.k, docent.
B.Q.Erimbetov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene mádeniyatı teóriyası hám metodikası” kafedrası baslıǵı, p.i.f.d. (PhD), professor.
J.A.Turdimuratov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene mádeniyatı teóriyası hám metodikası” kafedrası docenti..

Recenzentler:

A.Q.Utepbergenov	- Ajiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogika instituti, “Dene mádeniyatı” fakulteti dekanı, b.i.k, docent.
B.J.Mambetov	- Ózbekston mámleketlik dene tárbiya hám sport universiteti Nókis filialı direktori t.i.k, docent.

**2023-2024 oqıw jılı qabıllawı ushın abuturentlerden qabıl etiletuǵın
kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardıń normativ talapları, bahalaw
kriteryalrı hám ótkeriw tártibi
KIRISIW**

Jámıyetimizde salamat turmıs tárizin qalıplestiriw, xalıqtıń, ásirese keleshek áwladtıń dene tárbiyası hám ǵalabalıq sport penen úzliksiz shuǵıllanıwı ushın zaman talaplarına say shárt-shárayatlar jaratıw, sport jarısları arqalı jaslarǵa óz shıdamlılıǵı, kúshi hám múmkinshiliklerine bolǵan isenimdi bekkemlew, mártlik hám ana watanǵa sadıqlıq sezimlerin kámal tabıwı, sonıń menen birge, jaslar arasından intalı sportshılardı saylap alıw jumısların sistemalı shólkemlestiriw hám de dene tárbiyası hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıwǵa baǵdarlangan keń kólemli jumıslar ámelge asırılıp atır.

Ózbekstan Respublikasında dene tárbiyası hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw, xalıqtıń barlıq qatlamları, ásirese jaslardı dene tárbiyası hám sport penen úzliksiz shuǵıllanıwǵa baǵdarlaw, mámleketimizde usıǵan baylanıslı jaratılǵan sharayatlardan nátiyjeli paydalanıw hám onı ámelge asırıw zárúrli áhmiyetke iye bolıp esaplanadı. Mámleketimizde usı tarawdıń rawajlanıwına qaratılǵan qatar normativ - huqıqıy hújjetler qabıl etilgen hám turmısqa nátiyjeli qollanılıp kelinibekte.

Atap aytqanda, Ózbekstan Respublikası “Dene tárbiyası hám sport tuwrısında”ǵı, “Tálim” tuwrısındaǵı nızamları, “Kadrlar tayarlaw milliy baǵdarlaması”, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2017 jıl 20 apreldegi PQ - 2909 -sanlı “Joqarı tálim sistemasın jáne de rawajlandırıw ilajları tuwrısında”ǵı qararı, 2017 jıl 3 iyundaǵı PQ - 3031 - sanlı “Dene tárbiyası hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları tuwrısında”ǵı, 2017 jıl 27 iyuldaǵı PQ - 3151-sanlı “Joqarı maǵlıwmatlı qánigeler tayarlaw sapasın asırıwda ekonomika tarawları hám tarmaqlardıń qatnasıwın jáne de keńeytiw ilajları tuwrısında”ǵı, 2017 jıl 10 avgustdaǵı PQ - 3196 -sanlı “Ataqlı xalıq aralıq sport jarıslarında joqarı nátiyjelerge erisken Ózbekstan sportshıların jámıyetlik hám sport jumıslarında keńnen paydalanıw hám de sportshılardı hám olardıń trenerlerin xoshametlew tuwrısında”ǵı, 2017 jıl 01 dekabrdegi PP-5270-sanlı “Mayıplıǵı bolǵan shaxslardı mámleket tárepinen ko'llab-quwatlaw sistemasın tupten jetilistiriw ilajları tuwrısında”ǵı, 2018 jıl 5 martdaǵı PP-5368-sanlı “Dene tárbiyası hám sport tarawında mámleket basqarıwı sistemasın tupten jetilistiriw ilajları tuwrısında”ǵı Pármanı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2021 jıl 6 apreldegi PP-6199 -sanlı “Turizm, sport hám mádeniy miyraslar tarawında mámleket basqarıw sistemasın jáne de jetilistiriw ilajları tuwrısında”ǵı Pármanı hám Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020 -jıl 4-noyabrdegi “Kurash milliy sport túrin rawajlandırıw hám onıń xalıq-aralıq abroyın jáne de asırıw ilajları tuwrısında”ǵı PQ-4881-sanlı qararları dálil bola aladı.

5610500 - Sport iskerligi (iskerlik túrleri boyınsha) tálim baǵdarı (kurash hám futbol) boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixan dástúri ulıwma orta hám orta arnawlı kásip-óner tálimi (BO'SM) dene tárbiyası baǵdarlamaları tiykarında dúzilgen bolıp, abituriyentlerdiń fizikalıq shınıǵıwları orınlawdaǵı ámeliy

háreket, kónlikpe hám qánigelik tájriybeler dárejesin anıqlaw hám de bahalawğa mólsherlengen.

Dástúrde kásiplik (dóretiwshilik) imtixandı ótkeriw tártibi, abituriyentlerdiń bilim, kónlikpe hám ilmiy tájriybelerine qoyılǵan talaplar hám de olardı bahalaw kriteriyaları óz sawleleniwin tapqan.

DÁSTÚRDIŇ MAQSETI HÁM WAZIYPALARI

Dástúrdiń tiykarǵı maqseti - abuturentlerdiń dene tárbiyası hám sport tarawına say iyelengen bilim, kónlikpe hám qánigelik tájriybeleri (fizikalıq hám sport túrleri boyınsha ulıwma hám arnawlı tayarlıq) dárejesin belgilengen kriteriyalar tiykarında anıqlaw hám de bahalawdan ibarat bolıp esaplanadı.

Ózbekstan Respublikası Ministrler mákemesiniń 2017 jıl 20 iyundaǵı 393-sanlı qararı menen tastıyıqlanǵan “Ózbekstan Respublikası Joqarı oqıw orınları bakalavriyatqa studentlerdi qabıllaw tártibi hám qaǵıydaları tuwrısında”ǵı Nızamǵa muwapıq 2023/2024 oqıw jılında Qaraqalpaq mámleketlik universitetine Sport iskerligi (iskerligi baǵdarları boyınsha kurash, futbol) tálim baǵdarları boyınsha qabıllaw daǵaza etilgen.

Joqarıdaǵı tálim baǵdarınan yaǵnıy sport iskerligi (iskerligi baǵdarları boyınsha kurash, futbol) boyınsha kóp ballı bahalaw sisteması tiykarında kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlar ótkeriledi (sport túrleri boyınsha normativ talaplar hám bahalaw kriteriyaları qosımsha etiledi).

Abuturentler tańlaǵan sport túrinen kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı tapsıradı.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı ótkeriwde hár bir abiturientten óz qábiletin joqarı dárejede kórsete alıw múmkinshiligine iye boladı.

Sport túrleri boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixan ballarınıń maksimal jıyındısı sınaq nátiyjelerine kóre - 156 balldı quraydı.

Tańlaǵan sport túri boyınsha normativ talaplar sport túrleriniń ózgesheliklerine tiyisli shınıǵıwlardan dúzilgen.

KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANDI ÓTKERIW TÁRTIBI

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı ótkeriw arnawlı islep shıǵılǵan normalardı qabıllawdan ibarat. Imtixannıń hár bir bólegin tapsırıw joqarı fizikalıq júkleme (nagruzka) hám emonsional zorıǵıwdı talap etedi. Sonı esapqa alǵan halda abiturentlerge qolaylıq hám óz múmkinshiliklerin joqarı dárejede kórsete biliwleri ushın múmkinshilik jaratıw maqsetinde kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlar toparlarǵa bólingen halda ótkeriledi hám de bir neshe imkaniyattıń eń jaqsı nátiyjesi tańlap alınadı.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlar tómendegi tártipte ótkeriledi:

a) abiturenttiń topar dizimi hám pasportı tekserilgennen keyin ol imtixan tapsırıw ushın usınıs etiledi;

b) hár bir abiturent tańlaǵan sport túri talaplarına say túrde sport kiyiminde bolıwı kerek;

v) pán komissiyası baslıǵı hám imtixandı qabıl etiwshiler abiturentlerge imtixanlardı tapsırıw tártibi hám qaǵıydaları boyınsha túsiniq beredi;

g) hár bir abiturentke sport kiyimin kiyiw, shınıǵıwlarıdı orınlawǵa tayarlanıw (razminka) hám imtixan tapsırıwǵa tayarlanıw ushın waqıt beriledi;

d) hár bir normativ tapsırılǵannan keyin abiturent tárepinen kórsetilgen nátiyje hám oǵan qoyılǵan tiyisli (bahalaw kriteriyalarına muwapıq túrde) ball daǵaza etiledi;

e) barlıq normativler qabıl etilgeninen keyin abiturentlerge kásiplik (dóretiwshilik) imtixandı tóplangán ulıwma balları daǵaza etiledi;

j) kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı qayta tapsırıwǵa ruxsat etilmeydi;

z) kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlarǵa keshigip kelgen abiturentler kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlardı tapsırıwǵa qoyılmaıdı.

**“FUTBOL” BOYINSHA KIRIW IMTIXANLARINIŇ NORMATIV
TALAPLARI HÁM BAHALAW KRITERİYALARI
(KÚNDIZGI)
(Er balalar)**

Ulwma fizikalıq tayarlıq boyınsha- 63 ball

1 500 m. ge juwırıw (21 ball) (minut, sekund)					
№	Natıyje	Ball	№	Natıja	Ball
1	0-1,14,00	21	12	1,24,01-1,25,00	10
2	1,14,01-1,15,00	20	13	1,25,01-1,26,00	9
3	1,15,01-1,16,00	19	14	1,26,01-1,27,00	8
4	1,16,01-1,17,00	18	15	1,27,01-1,28,00	7
5	1,17,01-1,18,00	17	16	1,28,01-1,29,00	6
6	1,18,01-1,19,00	16	17	1,29,01-1,30,00	5
7	1,19,01-1,20,00	15	18	1,30,01-1,31,00	4
8	1,20,01-1,21,00	14	19	1,31,01-1,32,00	3
9	1,21,01-1,22,00	13	20	1,32,01-1,33,00	2
10	1,22,01-1,23,00	12	21	1,33,01-1,50,00	1
11	1,23,01-1,24,00	11			
2 Eki ayaqta tepsinip turǵan orınnan uzınlıqqa sekiriw (21 ball) (sm)					
№	Natıyje	Ball	№	Natıja	Ball
1	260 yuqori	21	12	209-205	10
2	259-255	20	13	204-200	9
3	254-250	19	14	199-195	8
4	249-245	18	15	194-190	7
5	244-240	17	16	189-185	6
6	239-235	16	17	184-180	5
7	234-230	15	18	179-175	4
8	229-225	14	19	174-170	3
9	224-220	13	20	169-165	2
10	219-215	12	21	164-160	1
11	214-210	11			
3 Makisiman juwırıw 4x10 metr. (21 ball) (sekund)					
№	Natıyje	Ball	№	Natıja	Ball
1	0-9,00	21	12	10,01-10,10	10
2	9,01-9,10	20	13	10,11-10,20	9
3	9,11-9,20	19	14	10,21-10,30	8
4	9,21-9,30	18	15	10,31-10,40	7

5	9,31-9,40	17	16	10,41-10,50	6
6	9,41-9,50	16	17	10,51-10,60	5
7	9,51-9,60	15	18	10,61-10,70	4
8	9,61-9,70	14	19	10,71-10,80	3
9	9,71-9,80	13	20	10,81-10,90	2
10	9,81-9,90	12	21	10,91-13,00	1
11	9,91-10,00	11	22		

(Qızlar ushın)

Uhwma fizikalıq tayarlıq boyınsha- 63 ball

1	500 m. ge juwırıw (21 ball) (minut, sekund)				
Nº	Natıyje	Ball	Nº	Natıja	Ball
1	0-1,40.00	21	12.	1,50,01-1,51,00	10
2	1,40.01-1,41,00	20	13.	1,51,01-1,52,00	9
3	1,41,01-1,42,00	19	14.	1,52,01-1,53,00	8
4	1,42.01-1,43,00	18	15.	1,53,01-1,54,00	7
5	1,43,01-1,44,00	17	16.	1,54,01-1,55,00	6
6	1,44,01-1,45,00	16	17.	1,55,01-1,56,00	5
7	1,45,01-1,46,00	15	18.	1,56,01-1,57,00	4
8	1,46,01-1,47,00	14	19.	1,57,01-1,58,00	3
9	1,47,01-1,48,00	13	20.	1,58,01-1,59,00	2
10	1,48,01-1,49,00	12	21.	1,59,01-2,50,00	1
11	1,49,01-1,50,00	11	22.		
2	Eki ayaqta tepsinip turğan orınnan uzınlıqqa sekiriw (21 ball) (sm)				
Nº	Natıyje	Ball	Nº	Natıja	Ball
1	230 yuqori	21	12.	179-175	10
2	229-225	20	13.	174-170	9
3	224-220	19	14.	169-165	8
4	219-215	18	15.	164-160	7
5	214-210	17	16.	159-155	6
6	209-205	16	17.	154-150	5
7	204-200	15	18.	149-145	4
8	199-195	14	19.	144-140	J
9	194-190	13	20.	139-135	2
10	189-185	12	21.	134-100	i
11	184-180	11	22.		
3	Makısman juwırıw 4x10 metr. (21 ball) (sekund)				
Nº	Natıyje	Ball	Nº	Natıja	Ball
1	0-10.00	21	12.	11,01-11,10	10
2	10,01.10,10	20	13.	11,11-11,20	9
3	10,11-10,20	19	14.	11,21-11,30	8
4	10,21-10,30	18	15.	11,31-11,40	7
5	10,31-10,40	17	16.	11,41-11,50	6
6	10,41-10,50	16	17.	11,51-11,60	5
7	10,51-10,60	15	18.	11,61-11,70	4
8	10,61-10,70	14	19.	11,71-11,80	J
9	10,71-10,80	13	20.	11,81-11,90	2
10	10,81-10,90	12	21.	11,91-14,00	1
11	10,91-11,00	11	22.		

**“FUTBOL” BOYINSHA KIRIW IMTIXANLARINIŇ NORMATIV
TALAPLARI HÁM BAHALAW KRITERIALARI
(KÚNDIZGI)
(Er balalar)**

Futbol qánigeligi boyınsha - 93 ball

№	Test normalarinining mazmunı																						
1	Dárwazaǵa toptı tebiw (20 ball). Vertikal boyınsha ekige bólingen dárwazanıń kórsetilgen tárepine 16,5 m aralıqtan háreketsiz turǵan toptı 4 márte tebedi. Top dárwaza sıızığın hawada kesip ótiwi hám dárwazadan keminde 10 m uzaq aralıqqa barıp túsiwi kerek. <table> <tr> <th>Nátiyje</th><th>Ball</th></tr> <tr> <td>4 márte</td><td>20 ball</td></tr> <tr> <td>3 márte</td><td>15 ball</td></tr> <tr> <td>2 márte</td><td>10 ball</td></tr> <tr> <td>1 márte</td><td>5 ball</td></tr> <tr> <td>0 márte</td><td>0 ball</td></tr> </table>	Nátiyje	Ball	4 márte	20 ball	3 márte	15 ball	2 márte	10 ball	1 márte	5 ball	0 márte	0 ball										
Nátiyje	Ball																						
4 márte	20 ball																						
3 márte	15 ball																						
2 márte	10 ball																						
1 márte	5 ball																						
0 márte	0 ball																						
2	Toptı uzaq aralıqqa anıq uzatiw (18 Ball). Uzaq aralıqqa anıq 5 x5 kvadratdaǵı maydanǵa háreketsiz turǵan toptı 3 retten tebiledi. Túrli aralıqtan (25 m, 30 m, 35 m) anıq kvadratqa túsken toplar bahalanadı. <table> <tr> <th>Natiya</th><th>Ball</th></tr> <tr> <td>35 m den 3 márte</td><td>18 ball</td></tr> <tr> <td>35 m den 2 márte</td><td>12 ball</td></tr> <tr> <td>35 m den 1 márte</td><td>6 ball</td></tr> <tr> <td>30 m den 3 márte</td><td>15 ball</td></tr> <tr> <td>30 m den 2 márte</td><td>10 ball</td></tr> <tr> <td>30 m den 1 márte</td><td>5 ball</td></tr> <tr> <td>25 m den 3 márte</td><td>12 ball</td></tr> <tr> <td>25 m den 2 márte</td><td>8 ball</td></tr> <tr> <td>25 m den 1 márte</td><td>4 ball</td></tr> <tr> <td>25 m den 0 márte</td><td>0 ball</td></tr> </table>	Natiya	Ball	35 m den 3 márte	18 ball	35 m den 2 márte	12 ball	35 m den 1 márte	6 ball	30 m den 3 márte	15 ball	30 m den 2 márte	10 ball	30 m den 1 márte	5 ball	25 m den 3 márte	12 ball	25 m den 2 márte	8 ball	25 m den 1 márte	4 ball	25 m den 0 márte	0 ball
Natiya	Ball																						
35 m den 3 márte	18 ball																						
35 m den 2 márte	12 ball																						
35 m den 1 márte	6 ball																						
30 m den 3 márte	15 ball																						
30 m den 2 márte	10 ball																						
30 m den 1 márte	5 ball																						
25 m den 3 márte	12 ball																						
25 m den 2 márte	8 ball																						
25 m den 1 márte	4 ball																						
25 m den 0 márte	0 ball																						
3	Toptı ústinler aralap alıp júriw hám dárwazaǵa tebiw (28 Ball). Járiyma maydanı sıızığınan 30 m uzaqlıqtaǵı belgiden baslap toptı alıp júredi, hám de bir-birinen 3 m aralıqta ornatılǵan 4 ústindi háreketlenip aldab ótiwi shárt. Ústinlerdi aldab ótkennen, járiyma maydanı sırtınan dárwazaǵa tebiledi. Top álbette dárwaza sıızığın kesip ótiwi shárt. waqıt toptı alıp júriwi menen baslanıp, top dárwaza sıızığın kesip ótiwi menen toqtatıladı. Eger top dárwazaǵa túspe, imtixan tapsırıwshı bahalanbaydı. Imtixan tapsırıwshıǵa eki múmkinshilik beriledi. Bul testti orınlawda ketetuǵın waqıt hám toptı dárwazaǵa anıq túsiriw bahalanadı.																						

№	Nátiyje	Ball	№	Nátiyje	Ball	№	Nátiyje	Ball
1.	0-6,90	28	11.	7,36-7,40	18	21.	7,86-7.90	8
2.	6,91-6.95	27	12.	7,41-7.45	17	22.	7.91-7.95	7
3.	6,96-7.00	26	13.	7,46-7.50	16	23.	7.96-8.00	6
4.	7,01-7.05	25	14.	7,51-7.55	15	24.	8.01-8.05	5
5.	7,06-7.10	24	15.	7,56-7.60	14	25.	8.06-8.10	4
6.	7,11-7.15	23	16.	7,61-7.65	13	26.	8.11-8.15	3
7.	7,16-7.20	22	17.	7,66-7.70	12	27.	8.16-8.20	2
8.	7,21-7.25	21	18.	7,71-7.75	11	28.	8.21-10.30	1
9.	7,26-7.30	20	19.	7,76-7.80	10			
10.	7,31-7.35	19	20.	7,81-7.85	9			
4	30 m aralıqta toptı alıp júriw (27 ball). Imtixan tapsırıwshı eki urınısta toptı 30 m aralıqta alıp júriw háreketlerin orınladı. Eń jaqsı imkaniyat esapqa alınadı. Toptı alıp júriwde imtixan tapshırıwshı keminde 3 imkaniyat arqalı háreketleniwi kerek. Eger 3 urınısta kem háreketti ámelge asırsa urınıs esaplanbaydı.							
№	Natija	Ball	№	Natija	Ball	№	Natija	Ball
1.	0-4,20	27	10.	4,45-4,47	18	19.	4,72-4,74	9
2.	4,21-4,23	26	11.	4,48-4,50	17	20.	4,75-4,77	8
3.	4,24-4.26	25	12.	4,51-4,53	16	21.	4,78-4,80	7
4.	4,27-4,29	24	13.	4,54-4,56	15	22.	4,81-4,83	6
5.	4,30-4,32	23	14.	4,57-4,59	14	23.	4,84-4,86	5
6.	4,33-4,35	22	15.	4,60-4,62	13	24.	4,87-4,89	4
7.	4,36-4,38	21	16.	4,63-4,65	12	25.	4,90-4,92	3
8.	4,39-4,41	20	17.	4,66-4,68	11	26.	4,93-4,95	2
9.	4,42-4,44	19	18.	4,69-4,71	10	27.	4,96-5,50	1

(Qız balalar ushın)

Futbol qánigeligi boyınsha - 93 ball

№	Test normalarinining mazmunı	
1	Dárwazaǵa toptı tebiw (20 ball). Vertikal boyınsha ekige bólingen dárwazanıń kórsetilgen tárepine 16,5 m aralıqtan háreketsiz turǵan toptı 4 márte tebedi. Top dárwaza sızıǵın hawada kesip ótiwi hám dárwazadan keminde 5 m uzaq aralıqqa barıp túsiwi kerek.	
	Nátiyje	Ball
	4 márte	20 ball
	3 márte	15 ball
	2 márte	10 ball
	1 márte	5 ball
	0 márte	0 ball

2	Toptı uzaq aralıqqa anıq uzatıw (18 Ball). Uzaq aralıqqa anıq 5x5 kvadratdaǵı maydanǵa háreketsiz turǵan toptı 3 retten tebiledi. Túrli aralıqtan (20 m, 25 m, 30 m) anıq kvadratqa túsken toplar bahalanadı.							
	Natija				Ball			
	30 m den 3 márte				18 ball			
	30 m den 2 márte				12 ball			
	30 m den 1 márte				6 ball			
	25 m den 3 márte				15 ball			
	25 m den 2 márte				10 ball			
	25 m den 1 márte				5 ball			
	20 m den 3 márte				12 ball			
	20 m den 2 márte				8 ball			
	20 m den 1 márte				4 ball			
	20 m den 0 márte				0 ball			
	3	Toptı ústinler aralap alıp júriw hám dárwazaǵa tebiw (28 Ball). Járiyma maydanı sızıǵınan 30 m uzaqlıqtaǵı belgiden baslap toptı alıp júredi, hám de bir-birinen 3 m aralıqta ornatılǵan 4 üstindi háreketlenip aldab ótiwi shárt. Ústinlerdi aldab ótkennen, járiyma maydanı sırtınan dárwazaǵa tebiledi. Top állette dárwaza sızıǵın kesip ótiwi shárt. waqıt toptı alıp júriwi menen baslanıp, top dárwaza sızıǵın kesip ótiwi menen toqtatıladı. Eger top dárwazaǵa túspese, imtixan tapsırıwshı bahalanbaydı. Imtixan tapsırıwshıǵa eki múmkinshilik beriledi. Bul testti orınlawda ketetuǵın waqıt hám toptı dárwazaǵa anıq túsiriw bahalanadı.						
№	Nátıyje	Ball	№	Nátıyje	Ball	№	Nátıyje	Ball
1.	0-7,60	28	11.	8,06-8.10	18	21.	8,56-8.60	8
2.	7,61-7,65	27	12.	8,11-8.15	17	22.	8,61-8.65	7
3.	7,66-7,70	26	13.	8,16-8.20	16	23.	8,66-8.70	6
4.	7,71-7,75	25	14.	8,21-8.25	15	24.	8,71-8.75	5
5.	7,76-7,80	24	15.	8,26-8.30	14	25.	8,76-8,80	4
6.	7,81-7,85	23	16.	8,31-8.35	13	26.	8,81-8.85	3
7.	7,86-7,90	22	17.	8,36-8,40	12	27.	8,86-8,90	2
8.	7,91-7.95	21	18.	8,41-8.45	11	28.	8,91-11,30	1
9.	7,96-8.00	20	19.	8,46-8.50	10			
10	8,01-8.05	19	20.	8,51-8.55	9			
4	30 m aralıqta toptı alıp júriw (27 ball). Imtixan tapsırıwshı eki urınısta toptı 30 m aralıqta alıp júriw háreketlerin orınlaydı. Eń jaqsı imkaniyat esapqa alınadı. Toptı alıp júriwde imtixan tapshırıwshı keminde 3 imkaniyat arqalı háreketleniwi kerek. Eger 3 urınısta kem háreketti ámelge asırsa urınıs esaplanbaydı.							
№	Natija	Ball	№	Natija	Ball	№	Natija	Ball
1.	0-4,60	27	8.	4.85-4,87	18	19.	5,12-5,14	9
2.	4,61-4,63	26	9.	4,88-4,90	17	20.	5,15-5,17	8

3.	4,64-4,66	25	10.	4,91-4,93	16	21.	5,18-5,20	7
4.	4,67-4,69	24	11.	4,94-4,96	15	22.	5,21-5,23	6
5.	4,70-4,72	23	12.	4,97-4,99	14	23.	5,24-5,26	5
6.	4,73-4,75	22	13.	5,00-5,02	13	24.	5,27-5,29	4
7.	4,76-4,78	21	14.	5,03-5,05	12	25.	5,30-5,32	3
8.	4,79-4,81	20	15.	5,06-5,08	11	26.	5,33-5,35	2
9.	4,82-4,84	19	16.	5,09-5,11	10	27.	5,36-6,50	1

-

**“KURASH” BOYINSHA KIRIW IMTIXANLARINIŇ NORMATIV
TALAPLARI HÁM BAHALAW KRITERYALARI
(KÚNDIZGI)
(Er balalar)**

Ulwma fizikalıq tayarlıq boyınsha- 63 ball

Normativler			Ballar																Ballar
			16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
1.	Turnikke asılıwda 90° müyeshti uslaw (sek)	90 kg shekem	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	15	16	15	14-0
		+90 kg artıq	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	5	6	5	4-0
2.	Turnikke tartılıw (márte)	90 kg shekem	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	5	6	5	4-0
		+90 kg artıq	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	1	2	1	0

3.KÓPIR HALATINDA BAS ÁTRAPINDA AYLANIW (ulıwma 15 ball)

Iyiliwshenlik dárejesine 3 ball	Oń hám shep táreplerge aylanıwǵa 12 ball
-qollar hám bastı durıs jaylaspaǵanı ushın;-1 -ayaqlardıń nadurıs jaylasıwı;-1 -bel bóliminiń tómén iyiliwi ushın;-1 Har bir texnik qáte ushın 1 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi;-2;-3).	-qollar hám bas bir orında gewdeni hár bir tárepke birdey kóriniste 3 márteden aylanıwı ushın ballar bólistiriledi; Hár bir aylana ushın 2 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi -2;-4;-6;-8;-10;-12).

4.KÓPIR HALATÍNA TÚSIW HÁM KÓPIR HALATÍNAN ASÍP ÓTIW (uliwma 16 ball)

Kópir halatına túsiw hám turıw dárejesine 4 ball	Kópir halatınan asıp ótiw dárejesine 12 ball
-kópir halatına túsiwde bas gilemge tiyse; -qollardı nadurıs gilemge qoyılıwı; - bel bóliminiń tómen iyiliwı ushın; -asıp ótiwdegi tezliktiń tómenligi; Har bir texnik qáte ushın 1 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi-1;-2;-3-4).	Kópir halatınan asıp ótiwde 4 márte imkaniyat beriledi, hár bir asıp ótkeni ushın ballar bólistiriledi. Hár bir asıp ótpegenligi ushın 3 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi-3;-6;-9;-12).

(Qız balalar ushın)

Ulwma fizikalıq tayarlıq boyınsha- 63 ball

Normativler			Ballar																Ballar
			16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
1.	Gorizontaal halatta qollarğa tayanıp tirsek buwınların búgiw hám jazıw. (otjimaniya) (márte)	70 kg shekem	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	15	16	15	14-0
		+70 kg artıq	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6-0
2.	Shalqansha jatqan halda qollar bas arqasında gewdeni kóteri. (press) (márte)	70 kg shekem	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16-0
		+70 kg artıq yuqori	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10-0

3.KÓPIR HALATINDA BAS ÁTRAPINDA AYLANIW (ulıwma 15 ball)

Iyiliwshenlik dárejesine 3 ball	Óń hám shep táreplerge aylanıwǵa 12 ball
--	---

-qollar hám bastı durıs jaylaspaǵanı ushın;-1 -ayaqlardıń nadurıs jaylasıwı;-1 -bel bóliminiń tómén iyiliwi ushın;-1 Har bir texnik qáte ushın 1 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi-1;-2;-3).	-qollar hám bas bir orında gewdeni hár bir tárepke birdey kóriniste 3 márteden aylanıwı ushın ballar bólistiriledi; Hár bir aylana ushın 2 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi -2;-4;-6;-8;-10;-12).
4.KÓPIR HALATÍNA TÚSIW HÁM KÓPIR HALATÍNAN ASÍP ÓTIW (ulıwma 16 ball)	
Kópir halatına túsiw hám turıw dárejesine 4 ball	Kópir halatınan asıp ótiw dárejesine 12 ball
-kópir halatına túsiwde bas gilemge tiyse; -qollardı nadurıs gilemge qoyılıwı; - bel bóliminiń tómén iyiliwi ushın; -asıp ótiwdegi tezliktiń tóménligi; Har bir texnik qáte ushın 1 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi-1;-2;-3-4).	Kópir halatınan asıp ótiwde 4 márte imkaniyat beriledi, hár bir asıp ótkeni ushın ballar bólistiriledi. Hár bir asıp ótpegenligi ushın 3 jarima ball beriledi (ballar izbe-izligi-3;-6;-9;-12).

**“KURASH” BOYINSHA KIRIW IMTIXANLARINIŇ NORMATIV
TALAPLARI HÁM BAHALAW KRITERIALARI
(KÚNDIZGI)
(Er balalar hám qızlar ushın)**

Texnikalıq tayarlıq boyınsha- 93 ball

1. ÓZ-ÓZIN JIGILIWDAN QORǴAW (ulıwma 24 ball)		
8 ball	8 ball	8 ball
On tárepke jigılıwdan qorǵaw	Shep tárepke jigılıwdan qorǵaw	Arqaǵa jigılıwdan qorǵaw
-táreplerge nadurıs turıwı -gilemge qattı túsiw, -bas gilemge tiygen halda gilemge túsiw. -sekiriw jeterli dárejede biyikke kóterilmew, -qaptal táreplerge jigılıwında tós penen qol aralıǵı úlken yamasa kishiligi, -háreketler texnikalıq tárepten nadurıs orınlanıwı.-jigılıwda dizeler bir-birine tiyiwi -táreplerge ulıwma jigıla almasa, Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izli-1;-2;-3;-4;-5;-6 ;-7;-8).	-jigılıwda tirsekler menen túsiwi. -gilemge jelkesi menen urılıwı, -gilemge bası menen urılıwı, -arqaǵa jigılıwda ayaqlar nadurıs túsiwi, -jigılıwda tós penen qol aralıǵı úlkenligi, -jigılıwda tós penen qol aralıǵı kishiligi, -háreket texnikalıq tárepten nadurıs orınlanıwı, -arqaǵa jigılıwda tirsekler menen túsiw, Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izli -1 ;-2;-3;-4;-5;-6;-7;-8).	
2. AYAQLAR JARDEMINDE ORINLANATUGÍN USILLAR (ulıwma 27 ball)		
9 ball	9 ball	9 ball
1. Chil usılı on tárep hám shep tárepke	2. Supurma usılı on tárep hám shep tárepke	3. Qo'shsha usılı on tárep hám shep tárepke taslawlar

-turiw halatı nadurıslıǵı ushın, -usılǵa kirisiwdegi kemshiligi ushın, -usılardı orınlawda burılıw jaǵdayı ushın, -sherigin uslawdaǵı kemshiligi ushın, - qol hám ayaqlar bir-birine say túrde háreketde bolmawı, -sherikti uslawda qátelikke jol qóyılса, -usılarnı shep tárepke atqara almaslıǵı yamasa tómén atqarǵanı ushın, -usıllardı orınlawda sherigine jaraqat jetkezse, -usılǵa texnikalıq tárepten nadurıs atqarǵanı ushın, Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izligi -1;-2;-3 ; -4;-5;-6 ; -7;-8;-9).	-abiturienttiń sherigine salıstırǵanda nadurıs turıw halatı, - abiturienttiń bel bawın nadurıs baylawı, -abiturent yaktakdan tuwrı uslay almawı, -usıldı shep tárepke atqara almaslıǵı, -usıldı orınlawda ayaqlardıń nadurıs háreketleniwi, -taslaw áhmiyetli texnikalıq qáteler menen atqarılsa, -usıldı shep tárepke tómén orınlaǵanı ushın, -sheriginiń jeńi yamasa jaǵasınan uslawdaǵı kemshiligi ushın, -usıldı texnikalıq tárepten nadurıs orınlawı, Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izligi-l;-2;-3;-4;-5;-6 ; -7;-8;-9).	
3. QOLLAR JÁRDEMINDE ORÍNLANATUǴÍN USÍLLAR (ulıwma 24 ball)		
8 ball	8 ball	8 ball
1. Jelke usılı, ońǵa hám shep tárepke	2. Eki jeńinen ustap jelkeden asırıp taslaw ońǵa hám shep tárepke	3. Jeńi hám jaǵasından uslap oń hám shep tárepke taslawlar
- bel bawın baylawda kemshilikke jol qoysa ; -turiw jaǵdayınıń qateligi; -sherigin ózine tartqandaǵı kemshiligi; -ayaqlar jaylasıwı nadurıs jaǵdayda turıwı; -dizelerdi búgiwi hám kóteliriwi tóménligi; -tós-san buwını qarsılasınıń ishine kirmewi; -sherigin nadurıs taslasa -sheriginiń jeńlerinen uslawda kemshilikke jol qoysa Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izligi-1;-2;-3;-4;-5;-6;-7;-8).	-turiw jaǵdayınıń qateligi; -sherigin uslawdaǵı kemshilikleri; -sherigin kótergendegi kemshiligi; -ayaqlar jaylasıwı nadurıs jaǵdayda turıwı ; -dizelerdi búgiwi hám kóteliriwi tóménligi; -bel-tós buwını qarsılasınıń ishine kirmewi; -sherigin jelkeden emes basınan asırıp taslasa; -usıldı shep tárepke tómén yamasa atqara almaslıǵı Hár bir texnikalıq qátelik ushın 1 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izligi-l;-2;-3;-4;-5;-6 ; -7;-8).	
Túsindirme: -Joqarıda kórsetilgen texnikalıq usıllardı orınlawda, hár-bir abiturientler ushın óz salmaǵına teń qarsılas tańlanadı. Abiturient tárepinen texnikalıq usıllar durıs atqarılsa ulıwma maksimal 75 ball beriledi.		
4. BELLESIW (ulıwma 18 ball)		
- kurash kiyimindegi kemshiligi; -jarısqa tán sálemlesiw qateligi; -bel bawın nadurıs baylawı; -turiw jaǵdayınıń qateligi; -sherigine qol tirep júriwi; - to'reshige yamasa sherigine qopal háreket etkeni ushın; -bellesi w barısında gilemnen shıqqanı ushın; -sheriginiń ayaǵınan uslaǵanı ushın; -texnikalıq-taktikalıq usıllarınıń to'menligi; Hár bir texnikalıq qátelik ushın 2 járiyma ball beriledi (ballar izbe-izligi-2;-4;-6;-8;-10;-12;-14;-16;-18).	Túsindirme:-bellesi w barısında hár-bir abiturientler ushın óz salmaǵına teń qarsılas saylanadı. -abiturient tárepinen jarıs qaǵıydalarınan shıqpaǵan halda bellesi wler (texnikalıq-taktik usıllar) durıs orınlansa ulıwma maksimal 18 ball beriledi.	